

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr S. Greijdanus, Kampen; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; D. Stroe, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visée, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goss.

Postrekening No. 406040. — Telefoon 2424. BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES. Ingevolge papierenwetgeving R.P.P. no. 443 verschildt deze uitgave wekelijks en is de omvang van dit nummer 8 pag., form. 30 x 41½ cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertenties: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: Paascheit en wereldhistorie. Uit de Schrift: Ten derde dage: de sabbathsklok is verzet (Matt. 20:19). Gedicht: Kerkelijk leven: „Honor in honorante“ — et in honorato; Oecumenische beweging; Ut omnes unum sint; De vereeniging met de Chr. Geref. Kerk; Antwoord aan ds Schep; Noodzakelijke correctie. Opv. en Onderw.: De beginselvastheid v. d. huidige chr. schoolwereld. Op en om 't kerkplein: Viert uwe nederlagen. Uit het Pol. en Soc. leven: Over het congres, Groninger Brieven. Stemmen uit onze Kerken. Perschoouw. Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Paascheit en wereldhistorie. 1)

De groote Paaschdag van voor negentien eeuwen is de dag, die het diepst insneet in de wereldhistorie. Hij is inderdaad „de roem der dagen“.

Toen immers is Jezus Christus, onze God en onze broeder, waarlijk uit de dooden opgestaan.

God zet dien dag met alles wat er op gebeurde dan ook in het volle licht van zijn openbaring. In de Apostolische prediking is de Opstanding van Jezus Christus het lichtende middelpunt. En de schoonste groot welke de jonge Pinksterkerk zichzelf en de wereld kon toeroepen was het feestelijke: De Kurios, de Heer, is waarlijk opgestaan!!

Wat gebeurde er dan op dien grooten dag?

Wel, éénmaal, op een bepaalde plaats, die op de kaart is aan te wijzen en op een bepaalden dag, die op den kalender staat, is Jezus Christus geboren. Hij was en is en blijft waarachtig en ten volle de Zoon van God. Maar Hij werd daár en toen ook waarachtig en ten volle mensch. Ons in alles gelijk — behalve in de zonde. Jezus Christus nam ons vleesch en bloed aan. Hij werd echt mensch, bond zich voor eeuwig aan de menscheit vast en ging in onze historie in om daarin eeuwig te blijven.

En deze Jezus nam de zonde, de ééne, de oneindige zonde der wereld op zich. Die zonde drong in Hem door. Hij zoog ze als het ware in zich op, totdat Hij van deze wereldzonde als verzadigd was! Die geen zonde gekend heeft — zoo schrijft Paulus — die heeft God zonde gemaakt. Hij is één brok ongerechtigheid geworden. En zóó, als den tot zonde gemaakte, is op Hem neergedonderd, is in Hem ingeslagen het volle oordeel, de oneindige toorn Gods, de eeuwige verdoemenis. Daarom gaat Jezus Christus in den dood.

Maar dan, op den grooten Paaschdag, wekt God Hem op uit de dooden. In volle, goddelijke majesteit treedt God naar het graf. Zijn knecht rolt haastig den grauwsten weg die den mond van het graf dicht sloot. En Gods machtige stem roept: Jezus, sta op; Jezus, kom uit! En Jezus Christus is opgestaan. De machten van Satan konden Hem niet vasthouden. De hand van den dood die Hem omknelde, verlamde. Jezus staat op den grooten Paaschmorgen, in het brandpunt van het heelal, in het hart aller tijden, als de Opgestane, vóór God, engelen, satan en alle menschen.

De Heer is waarlijk opgestaan.

Dat feit is van ontzagwekkende betekenis. Eenmaal immers had God de menschen geschapen. Hij had ze door Zijn scheppend woord te voorschijn geroepen. En ze mochten en moesten Hem dienen, heerschend over alles wat God op deze aarde had gemaakt. God gaf hun een inderdaad wereldomvattende

taak. Ze moesten de aarde met haar oneindig vele en groote mogelijkheden bouwen en bewaren; haar tot volle ontplooiing brengen; al haar wonderbaarlijke schatten uit haar schoot te voorschijn tooveren. En ze mochten en konden dat doen in Gods gemeenschap, met een loflied voor God in de ziel. Offerende alle gaven en krachten en alles wat werd gedaan en bereikt als een eeuwig offer aan dien God, die hun Maker en Vriend was.

Maar de menschen hebben hun taak, macht en eere weggesmeten. Zij, of om het zoo concreet mogelijk te zeggen, wij hebben ons losgescheurd uit de liefde-gemeenschap met God, en wij hebben ons verkwanseld aan satan. En in huiveringwekkende rechtvaardigheid heeft God ons toen geschonken wat wij zelf reeds hadden gegrepen. De gemeenschap met den duivel, die wij verkozen hadden boven den liefde-band met onzen hemelschen Vader, werd ons blijvend opgelegd ook toen wij ze gingen vervloeken. Wat wij eenmaal begeerden zullen wij nu immer moeten houden. Onze vrije keuze werd ons door God zelf opgelegde lot. Satan werd naar Gods verheven rechtsorde „overste dezer wereld“. Hij, het ergste slachtoffer, werd tevens executeur van Gods eeuwige wrak. En hij bindt nu alle machten en krachten van deze van God losgeslagen wereld samen en schakelt ze in in zijn titanische, maar toch hope-looze en daarom waanzinnige worsteling tegen den Heilige Israëls.

In deze satanische wereld nu is Jezus Christus neergekomen. Hij is daarin ten volle ingegaan. En in deze wereld van satan heeft Hij de ééne wereldomvattende opdracht, waarmee God ons eenmaal belaste en zegende, en die Hij ons blijft opleggen van dag tot dag in ongebroken kracht en ernst, op zich genomen. In deze onze wereld en in dit ons leven met al zijn strijd en nameloze verwarring heeft Jezus Christus die opdracht geheel en al in onze plaats volbracht.

Ja, Hij deed nog meer! Want óók al wat wij verzondigd en verdorven hadden heeft Hij volkomen goedge maakt. Hij heeft onze ongerechtigheden weg-gewassen met zijn bloed en onzen Vader volledig voldoening geschonken.

In Palestina gedurende de eerste jaren van onze jaartelling heeft Jezus Christus zijn God en Vader liefgehad boven alles en zijn naasten als zichzelf. Hij heeft zijn Vader en zijn broeders volmaakte liefde betoond tot aan het einde.

Zie, daarom riep God Hem uit de dooden op. Die opstanding is het schoone loon op zijn volkomen liefde en gehoorzaamheid. Omdat Hij alles had volbracht, heeft God zijn Zoon verhoogd en heeft Hem naam en macht en eer gegeven boven allen, opdat in den Naam van onzen Heer en Broeder Jezus Christus zich alle knie zou buigen in hemel en op aarde, dat wil dus zeggen in gansch Gods wijd heelal.

Onpeilbaar hoog en diep is daarom wat op den grooten Paaschdag is geschied.

Als Christus opstaat uit de dooden is de zonde der wereld eindelijk en werkelijk en volkomen verzoend. Eeuwenlang hadden de menschen daarnaar uitgezien. In de hoop daarop hadden ze geleefd en waren ze ten slotte gestorven. Nu is dat groote een feit geworden, dat nimmermeer kan worden ongedaan gemaakt. Ja, alle zonde is verzoend en alle schuld is betaald, want de straf, die God aan de zonden onlosmakelijk had vastgekoppeld is door Jezus Christus zoolang en zoo volkomen gedragen, tot ze geheel en al was voldaan.

En als Jezus Christus dan zóó opstaat, treedt in Hem de éérste mensch in de eeuwige heerlijkheid. In Hem is voor het eerst een mensch, zoals die eenmaal in de eeuwige zaligheid op de nieuwe aarde leven en schitteren zal, in Gods heelal verschenen. Jezus bezit

sinds Paschen het eeuwige leven in onvernietigbare werkelijkheid en heerlijkheid. Hij is dan niet alleen rechtvaardig en heilig, zooals Hij reeds van zijn ontvanging af was, maar Hij is nu bovendien ook heerlijk geworden en dat voor eeuwig.

En deze Jezus is het Hoofd van een schare die niemand tellen kan! Alles wat Hij is en doet en krijgt, is, doet en krijgt Hij voor de zijnen. Van nu voortaan zal Hij maar met één ding bezig zijn, zal Hij slechts naar een enkel doelwit jagen. Hij zal alle macht en alle kracht waarover Hij beschikt aanwenden om de zijnen, om zijn Kerk, om allen die de Vader Hem gaf, te vergaderen gedurende alle eeuwen van den avondstond der wereld. En daarna zal Hij ze dragen in de heerlijkheid, die Hij op den grooten Paaschdag voor allen definitief verwierf.

Ja, die Paaschdag is de grootste dag der wereldhistorie. Want op dezen dag is de gansche wereld in Jezus Christus inderdaad veranderd, omgezet, ja, volkomen nieuw geworden. Ze is toen, o zeker, alleen nog maar principieel, doch toch niet minder werkelijk, uitgescheurd uit de macht van satan, dood en zonde en opgeheven in de onaantastbare gemeenschap van God, onzen Vader, waarin zij eeuwig bloeien zal.

Dit alles is geschied in en door de opstanding uit de dooden van Jezus Christus, onzen God en Heer en Broeder.

Omdat nu Jezus Christus dit alles gedaan had en zóó was geworden, daarom heeft Hij van God een volstrekte unieke positie ontvangen in deze wereld, in dezen laatsten tijd der wereldgeschiedenis.

Nooit scherper en dieper kan die positie uitgebeeld dan met de eigen woorden van den Heiland, waarin Hij uitsprak, tot welke machtsvolheid zijn Vader Hem sinds den grooten Paaschdag had verheven.

Wij bedoelen de woorden, die Christus vlak voordat Hij naar den hemel ging tot zijn discipelen sprak: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

Het is de moeite over waard naar deze woorden zeer aandachtig te luisteren. Wij hooren dan aanstonds, dat ze niet zonder meer gesproken werden door den Zoon Gods, die God was en is en blijft in alle eeuwigheid. Kan God soms zeggen, dat Hem alle macht op een bepaald oogenblik gegeven werd?

Wel neen: Gods Zoon is al machtig, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Hem kan eenvoudig nooit eenige macht gegeven worden. Kan men Hem soms geven wat Hij in volkomenheid van eeuwigheid tot eeuwigheid bezit?

Neen, wanneer Jezus Christus dit zegt, spreekt Hij als de Middelaar Gods en der menschen, de mensch Jezus Christus.

En onze Middelaar zegt ons dan in deze woorden, dat zijn en onze Vader Hem alle volmacht, alle regeerbewoegdheid heeft gegeven over den hemel en over de aarde. Alles, alles, wat buiten God bestaat heeft Hij in Christus' hand gegeven. Jezus Christus heerscht volstrekt over daemonden, engelen, menschen. Alle machten en krachten in gansch het heelal zijn Hem ter beschikking gesteld. En Hij bedient er zich van en leidt ze in hun werking in soevereine majesteit. Boven Hem is alleen de eeuwige God. Beneden Hem is alles wat geschapen is. En God doet sinds Paschen niets in deze wereld dan alleen door Jezus Christus. Door Hem regeert Hij alle dingen.

Wie zich dit alles indenkt duizelt. Hij ziet naar zon en maan en sterren. Hij staart met ontzetting naar de geweldige machten van staten, volken, kapitalen, van wetenschappen, kunsten, propaganda. Ze werken en wroeten met huiveringwekkende kracht, taaiheid en raffinement, tegen elkaar in en door elkaar heen. Wie oog voor dit alles kreeg vraagt zich verbijsterd af: Wie kan er wijs uit worden? Wie kan er tegen op? Welk mensch is in dezen chaos meer dan een lilliput-

1) Radiotoespraak, gehouden 2en Paaschdag 1947.

ter? Worden de kleine, zwakke menschen in deze gigantische bewegingen, in dat tegen elkaar opbotsen en door elkaar heenwringen van al dat geweld en al die machten niet doodgedrukt en vernietigd?

Maar zie: midden in deze verbijstering, midden in dezen, schijnbaar zinlozen wirwar, klinken ons nu als juichende orgelklanken deze woorden van Jezus in de ooren: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

En wij weten het nu: Onze Broeder Jezus heeft alles, alles wat bestaat en geschiedt in zijn sterke hand. Hij regeert over Moskou en Washington en Insulinde. Hij beschikt over alle legers en vloeten. Hij leidt alle oorlogen en crises. Niets gaat buiten Hem om. Hij houdt alles in zijn nimmer verslappenden greep.

Nu wordt het heerlijk en zwaar om te leven. Want gansch deze onvoorstelbaar groote macht gebruikt Jezus ten volle voor zijn kerk. Als Hoofd van Zijn kerk, in zijn functie van Kerkvorst, regeert Hij alle dingen. Alles wat geschiedt, schakelt Hij met onweerstaanbare kracht in in zijn immer doorgaanden arbeid om zijn kerk te vergaderen en te behouden. Het gaat Christus vóór alles om zijn kerk. Om haar en haar verheerlijking deed en doet Hij alles. Daaraan maakt Hij ook nu alles dienstbaar. Al begrijpen wij er niets van, wij weten, dat ook de verschrikkelijkste dingen, die op de wereld geschieden, ten slotte toch ingeschakeld worden in en medewerken aan Christus' alle eeuwen vullenden arbeid om zijn kerk te leiden naar 's Vaders eeuwig paradijs.

Ja, het wordt zoo heerlijk en zwaar om te leven. Want wie naar Jezus Christus hoort en Hem volgt in simpele gehoorzaamheid mag met Hem meéwerken. Hij wordt verwaardigd mee te mogen bouwen aan den grooten geestelijken tempel, welken Christus door alle eeuwen heen voltooit en die eenmaal schitteren zal in het licht van Gods pure, eeuwige liefde. Maar wie wilens en wetens, of onbewust en onbedoeld, den Christus tegenstaat: hij wordt, zijns ondanks, toch nog gebruikt in Christus' wereldomvattenden arbeid. Maar — hij is minder dan een slaaf. Hij is een instrument, dat straks, nadat het zijn dienst heeft gedaan, voor goed wordt weggeworpen. Den naar Gods raad hem toebeschikten arbeid, zal hij wel verrichten, maar zijn roeping verwerpt hij en daarom gaat hij onder.

Ja, het wordt zoo heerlijk en zwaar om te leven. Want het is Paschen geweest en het is Paschen gebleven en Jezus Christus, de Verheerlijkte, schrijdt door de landen en de tijden, zegen en oordeel zaaïend, naar den jongsten dag, den dag waarop het groote Paaschgebeuren zal zijn vervuld.

C. V.

UIT DE SCHRIFT

ten DERDEN DAGE:

DE SABBATHSKLOK IS VERZET.

En ten derden dage zal Hij weder opstaan.
Matth. 20: 19.

Het menschelek verstand, opdringende zoover het maar kan, heeft zich ook bezig gehouden met de vraag: waarom stond Christus juist op den derden dag op? Er waren toch ook andere mogelijkheden? Had Hij niet aanstands na zijn sterven kunnen opstaan? Of onder de handen van wie Hem ten grave droegen? Of tegen het einde dezer wereld? Want, wat dit laatste betreft: ware het niet zinvoller geweest, indien het Hoofd geweigerd had zoo veel eerder op te staan dan de leden?

De vraag is met ernst gesteld, ook deze laatste.

Men heeft de antwoorden in menigte gegeven. Thomas Aquinas neemt er enkele van voor eigen rekening. Indien, zoo zegt hij, Christus zijn opstanding zou hebben uitgesteld tot het einde der wereld, dan hadden we het geloof in zijn godheid niet zien bevestigd: het was de opstanding die Hem Gods Zoon bewees te zijn. Alsof het zien van zijn godheid afhankelijk is van bloote waarneming van feiten en niet van geloof in het Woord. Aan den anderen kant, zoo vervolgt Thomas, indien Christus dadelijk en onverwijld na zijn sterven was opgestaan, dan zouden wij het geloof in zijn menschelekheid niet bevestigd hebben: gezien: er moest een zeker op-onthoud liggen tusschen het een en het ander: anders zou zijn dood niet een werkelijke dood gebleken zijn en zijn opstanding derhalve evenmin een reële opstanding. Alsof niet zijn menschelekheid, juist als de zijne (de door Hem aangenomenen!) moest gekend zijn uit het Woord en op zijn eigen gezag geloofd; en alsof niet een verblijf van 36 uur in een koel graf een niet-gestorvene minstens dezelfde „kansen" om in leven te blijven zou geboden hebben als Jona's verblijf van overeenkomstigen duur „in het hart der zee". En dan treden bij Thomas naast deze toch wel plompe-rationalistische „argumenten" straks de mystiek-symbolische drie dagen, daar is het getal drie in, en drie is het getal van alle ding: begin, vervolg, einde. Of ook: één volen dag, doch twee volle nachten bracht Christus door in 't graf, om daarmee te toonen, dat Hij door zijn éenen lichamelijken dood (die 'n „licht" was vanwege zijn gerechtigheid) onzen

dubbelen dood (van lichaam n.l. en van ziel) die een dubbele duisternis beteekent vanwege onze zonde, heeft doorbroken. Tenslotte: opgestaan ten derden dage: dat wil zeggen: de eerste dag was vóór de wet, de tweede onder de wet, de derde onder de genade. En, niet alleen op aarde voor de levenden, doch ook aan de overzijde in de wereld der dooden, is er zoo'n „derde" dag: de eerste was onder de schaduw der wet, de tweede onder de werkelijkheid, het „lichaam" des geloofs, de derde in de eeuwige glorie, aan welke Christus door zijn opstanding haar begin geschonken heeft.

Dat een man van Thomas' denkkraacht zich zoo ver-liezen kon in onverantwoordelijk geschrift bevreemdt niemand, die weet, hoe moeilijk het is, zich vrij te houden van de paden der eigenwilligheid. Wie over de vraag, hierboven gesteld, nadenkt, moet enerzijds zich wel realiseren, dat de vraag haar zin heeft (want voor „toeval" is geen plaats bij den grooten altaardienst), doch wete anderzijds, dat slechts uit de bijbelsche gegevens het antwoord zal te vinden zijn.

Nu is één der Schriftuurlijke gegevens: dat van den Sabbath, — als door God gewilde en nader geregelde, en op den Messias en de messiaansche rust ziende instelling. De dag der opstanding — onze Zondag — geldt van ouds als de dag des Heeren, d.w.z. dag van den Kurios, den verhoogden Christus. In deze qualificatie van den Zondag als nieuwtestamentischen sabbath gaat de Schrift zelf ons voor.

En met dien sabbath staat het niet zoo, dat hij enkel herinnerings-dag is. Neen, hij is uit de eeling = dag, dag van administratie, d.w.z. dag van toediening van de goederen des hemelrijks.

Maar die God, die onze tijden in zijn hand houdt, heeft dan ook ons willen leeren welke beslissende veranderingen optreden in „het midden van den tijd".

Het midden van den tijd, het midden der geschiedenis, hoe veel is daarover niet den laatsten tijd door theologen geschreven? Welnu, hier is dat „midden van den tijd", niet voor wie in jaartallen meet, doch voor hem, die naar de beslissende wendingen zoekt. Het midden des tijds, dat zijn de ongeveer zes en dertig uren, die verlopen zijn tusschen Christus' sterven en zijn vrijzelenis.

Daarom weten we ook niet den dag van Christus' geboorte. Die was geen „midden", doch wees in nu versnelde vaart naar dat „midden" heen. De geboortedag is niet bekend onder de dagen der week. Maar we weten wel, welke de sterfdag was en welke de opstandingsdag. Beide zijn bepaald door den sabbath. Enkele uren vóór den oudtestamentischen sabbath daalt de Christus in het graf, enkele uren daarna treedt Hij er uit. En dan doet Hij sabbathswerk: Hij vergadert zijn kerk.

Dat is te zeggen:

toen Israël zijn Messias had verworpen, en deze zijn arbeid volbracht had, toen was de sabbath van „den ouden dag" vervuld. Hij moest verdwijnen.

En wederom:

toen de Messias het loon op zijn volbrachten arbeid in ontvangst kwam nemen, toen werd de sabbath van „den nieuwen dag" ingeluid. Hij moest beginnen.

„In den ouden dag" was de sabbath een afsluitende dag. Want Israël's klok was advents-klok; en advent beteekent: wachten op later, en aan-werken op later, op wat nog-komen-moet. Vermoed kwamen de pelgrims zoover; ze „hielden" dien dag, zoo „als de daglooner hijgt naar het schaft-uur, en zich uitstrekt naar zijn legerstede. „De uitgestelde hoop krenkt het hart"; het zijn de vermoedens, die aan 't eind der werkperiode den rustdag eindelijk vinden. Hun werkweek is symbolisch ingedeeld: eerst werken, en onder de wet staan van wie nog komen moet naar de rust; de rust is toekomst.

„Maar de begeerte die komt is een levensboom".

Als in het midden des tijds de rust verdienend is (Goede Vrijdag) en diensvolgens ook wordt toebedeeld (Zondag), dan is daar de „gekomen begeerte", de weer opengestelde levensboom. Dan is de rust niet meer hetgeen nog komen moet, doch hetgeen gekomen is. Eens en voor goed. En daarom gaat Gods hand de sabbathsklok verzetten: de week wordt voortaan anders ingedeeld. Niet langer gaan we heen-werken ná á r de rust, doch nu beginnen we te arbeiden van de rust uit. Niet de vermoedens komen a mechtig nog nèt den rustdag „halen", doch de verfrischen slaan krachtig, als nieuw geboren zonen van Gods dageraad, de hand aan den ploeg: ze hebben hun rust, en hun jeugd is vernieuwd als van den arend. Opvarende met arendsvleugelen verkennen zij hun dag, den dag huns Heeren, den dag die van den middag naar den avond gaat. Hebben de vaders van het begin der geschiedenis naar het midden ervan gereisd, zij trekken in den middag op naar den avond: daar wacht hen de eeuwigheidsrust, die echter met den eeuwigten arbeid identiek is. Want zij zijn vrijgemaakt door den Zoon des menschen: vrijheid nu is de tot spel geworden ernst.

Zoo komt onze groote Doode zich als Heer van den Sabbath doen gelden. Als Heer van den sabbath verklaart Hij Israël's sabbath ongeldig, wijl ontkracht. Alle levietische priesters hebben op Hem áán gestuurd in den sabbathdienst die wekelijks kwam wederkeren. Maar nu de laatste zoon van Levi, hij heet Kajafas, den Heer des sabbaths als sabbathschender heeft geworpen buiten de poort, en het sabbathfeest wilde voort-

zetten zonder Hem, nu kwam de doode Heer van den sabbath Kajafas' sabbathdienst verstoren, door hem z i n - l e d i g te verklaren. Kajafas' offers grijpen, dien Zaterdag, in 't midden van den tijd, in het luchtledige: zijn offeranden zijn opgeheven in het ijle en het ijdele. Hij heeft den Naam zijns Heeren in het ijdele opgeheven (derde gebod): nu komt de Heere Kajafas' naamverheffing neerstooten in het ijle. Hij houdt adventsfeest, de dwaas, maar 't is voorbij: ziet het zal alles nieuw nu worden. Hij heeft den middag gehaald, en wil zijn God alsnog een offerande als ontbijt gereed zetten. Maar God slaat de gong voor het n o e n m a l van de engelen en de menschen. Kajafas' koorknapen reciteerden: „laat ons den rustdag wijden", maar Jahwe hield zich doof. Toen ze verlept en mistroostig hun altaargewaden opborgen en naar bed gingen, toen kwam, laat na hun sabbath, als het begon te lichten, de van Kajafas geweken God zijn galileesche visschers door engelen voorzingen: 'k zal u een rustdag wijden met psalmen tot Mijn eer.

En als dan straks dat n o e n m a l wordt gegeten, in 't midden van den dag-der-wereldgeschiedenis, dan is de beurt aan de galileesche visschers. Op Zondag begint de Heiland met zijn kerkvergadering. Hij houdt met hen zijn rust-uur. Zij zien achteruit, en dan slaan zij tezamen de hand aan den ploeg, vooruit de blik naar den grooten dagendag.

Ja, dat was 't middaguur van onzen wereldtijd. Het is gemarkeerd door den IN TIJD WAARNEEMBAREN slag. De eerste slag-van-twaalf, die viel op Vrijdag-avond, de twaalfde op Zondagmorgen. Als het begon te lichten. Maar de twaalfde slag is voortaan de eerste van den sabbath. We zijn den keerkkring gepasseerd. Waarom is Hij begraven geweest?

Om daarmee te bewijzen, dat Hij met zegen was gestorven. Het was de Groote Doorbraak: kalender en kadaster zijn voortaan in Christus' hand, en zie, Hij is mijn Heere en mijn God.

K. S.

KERKELUK LEVEN

„honor in honorante" —
et in honorato.

Op den paaschmorgen grijpen we weer naar den tekst van Paulus' woord over God, die den Middelaar van het genadeverbond zoozeer vereerd en verhoogd heeft, dat Hij Hem een naam gaf welke boven allen naam is.

En we realiseren ons, dat we op Paschen toegekomen zijn aan het thema óók van het g o d d e i j k e e r b e t o o n aan den mensch. Den mensch Jezus Christus.

Als wij spreken over „godelijk eerbetoon" dan is dat een ander thema dan dat van „Christus' (eigen) heerlijkheid".

Zeker, we hooren op Paschen ook veel zeggen over Christus' heerlijkheid. Hoe vaak heeft men niet hetgeen op Paschen voorvalt en daarna blijft geschieden, een „anthraciet-gebeuren" genoemd? Laat niemand hier het hoofd fronsen, opweinig tegenover zulke beeldspraak; want zoo heel vreemd is ze niet. „Anthraciet" is afgeleid van „anthrax", en dat wil zeggen: kool. Welnu, niet alleen bij oud-christelijke schrijvers, doch ook in oude kerkelijke liturgieën is het l i c h a a m van Christus zoo dikwijls „anthrax", kool, pruna, genoemd. Anthraciet, waar geen vuur bij komt, is dof; maar komt het vuur erin, dan begint ze te gloeien. Nu is het vleesch van Christus, aldus vele oud-christelijke schrijvers, zoo'n anthrax, zoo'n kool: het dient te worden d o o r g l o e i d van het vuur van den in Hem wonenden Geest. Want „het vleesch is tot niets nut", kolen zonder vuur zijn doffe kolen; maar: „de Geest is het, die levend maakt", het vuur laat de kool glanzend zijn en ons verwarmend. Zoo is ook in het avondmaal (de eucharistie) „het brood" een „anthrax", niet meer dan een kool; doch, komt daar straks het vuur des Geestes in en over, dan schroeit die gloeiende kool onze zonde weg, — aldus Johannes Damascenus. Heeft ook niet een engel met gloeiende hemel-kolen, met anthraciet van het altaar vóór den Troon, Jesaja's lippen ontsmet?

Welaan dan, wanneer op Paschen het lichaam van Christus uit den dood verrijst, dan komt de godelijke Logos en ook de Heilige Geest, elk voor zich, die „kool" van vuur doorgloeiend; en dan verschijnt de Christus in de heerlijkheid van een van Geestesgloed doortrokken hoogst verheerlijkt lijf.

Zóó is Paschen volgens veler inzicht te zien.

Wij zullen over deze beeldspraak niet te veel zeggen; het is ons reeds genoeg, eraan te herinneren, dat de Geest altijd in Christus woonde, óók toen zijn lijf en ziel tezamen in vernedering waren; Hij heeft trouwens door den eeuwigten Geest zich onstraffelijk opgeofferd; het vuur was toen reëel v e r t e r e n d, en dit (ook) van binnen uit. En overigens bedenke een iegelijk, dat niet Christus' l i c h a a m uit de dooden opgetrokken is, doch de C h r i s t u s. Hij is levendgemaakt door den Geest; Hij, niet maar zijn lichaam. Paschen is geen feest voor kaduke lijven, doch voor gevallen menschen; het is geen jubeldag voor „broze en bouwvallige lichamen", doch voor verworpen apostaten. Het is geen feest spe-